

Mgr. Antonín Konrád

Realita současné služební tělesné výchovy – quo vadis po druhé

(Ke koncepci a východiskům služební tělesné výchovy v rezortu obrany ČR)

Existuje mnoho moudrých myšlenek, které si jen cynik nebo ignorant dovolí zpochybňovat. Např. moudro maršála Piłsudského „Kdo si nevážít své minulosti, nezaslouží si přítomnost a nemá právo na budoucnost“ nebo v mnoha parafrázích známá myšlenka o „národu, který pokud nezná svou minulost, se odsuzuje k jejímu opětovnému prožití či ... nemá na čem budovat svou budoucnost“. Také idea o tom, že „Ať je naše minulost jakákoli, jinou nemáme“, přesvědčuje o tom, že přenos zkušeností je velmi důležitý až nepostradatelný.

Sestoupíme-li z nejvyšší intelektuální úrovně výše uvedených myšlenkových perel do výrazně nižší roviny praxe naší armády, nemělo by to současně znamenat odstoupení od jejich významu. Posledních pět let ve vojenské tělovýchově bohužel tento dojem navozuje (kež by to byl jen dojem). Vezmu-li v úvahu nejčastěji uváděná kritéria na kvalitu profesionálního vojáka Armády České republiky tj., odborná způsobilost, fyzická zdatnost a morální bezúhonnost, pak mi vychází péče o tělesný výcvik vojáků a související aspekty (např. výborný zdravotní stav) jako jedna z priorit, která by měla být brána nadmíru vážně.

Bohužel stav právního zabezpečení tělesného výcviku, při kterém voják často riskuje zranění nebo podstupuje i horší riziko, se jeví jako tristní. Ve své úvaze *Quo vadis* ve VR č. 2/2005 jsem v souvislosti s nástupem nového tělovýchovného managementu v lednu 2005 vyslovil pochybnost, ale trochu i naději pro další vývoj služební tělesné výchovy v rezortu MO. Vůbec nemám dobrý pocit z toho, že moje tehdejší skepse byla na místě pravděpodobně víc než optimismus. Vůbec se totiž neprojevuje poučení z minulosti, kterou tato oblast vojenského výcviku prošla a opakují se chyby již prožité a východiska v nich popsaná nejsou zhodnocena. Bylo kde čerpat zkušenosti, i když generace která je učinila, už osobně příliš k dispozici není.

Námítky, že od té doby se armáda někam posunula, vyznívají v této oblasti jako prázdné fráze. Pravda, armáda se změnila, ale tehdy vytyčená koncepce posun předvíдалa a všechny dosud provedené změny v AČR bez problémů vstřebala. Ano, profesionální armáda se posunuje směrem k vysoké kvalitě, variabilitě apod., zatímco služební tělovýchova se v roce 2005 zakonzervovala.

Ve výše uvedeném článku jsem také vyslovil úvahu o tom, že pro manažerskou činnost je nějaká vize nezbytností a jsou v podstatě dvě možnosti. Buď ve smyslu už provedených změn **pojmut dosud prováděnou koncepci za svou a pokračovat v ní, nebo přinést „lepší vítr“**. Ten by ovšem neměl podléhat krátkodobým zájmům nebo dokonce emotivním názorům, ale přijde-li, potom by **měl být odborně zdůvodněn a popsán stejně kvalitně**, jako práce těch, kteří již odešli. Bohužel od roku 2005 se služební tělovýchova potácela ve vleku okamžitých, operativních úkolů, a na stavební prvky

pro budoucnost jako by nebyl čas. Ke škodě celé tělocvikařské profese s odbornými, personálními i morálními dopady.

Pokusím se opakovaně, už jen kuse, tehdejší vize vedoucích tělocvikařů přiblížit, protože jsem názoru, že jsou stále aktuální a lepší nikdo nezformuloval, resp. se o to ani nepokusil. Heslovitě tedy výchozí úroveň řízení a organizace tělesného výcviku a postup, jakým se s ní vedení vojenské tělovýchovy po roce 1990 vyrovnávalo.

I. Tělesný výcvik vojáků do roku 1990

1. Důsledné centrálně-direktivní řízení prostřednictvím Federálního ministerstva obrany, oddělení tělesné přípravy Správy bojové přípravy FMO, později (od 1. 10. 1990) Správy tělesné výchovy a sportu FMO, bez reálných možností vlastního tvůrčího přístupu realizátorů na nižších stupních – iniciativ velitelů útvarů nebo tělovýchovných náčelníků:

■ **výhody:**

- systém umožňující jednotný způsob hodnocení tělesné připravenosti armády, ne příliš náročné způsoby a metody vedení výcviku a přípravy velitelů na zaměstnání z tělesné přípravy, snadné srovnání dosažených výsledků mezi jednotkami a útvary;

■ **nevýhody:**

- unifikovaný výcvik, téměř nerespektující operační a taktické předurčení druhů vojsk podle výcvikových programů lišících se převážně jen počty hodin bez větších nároků na speciální dovednosti i přes legislativně sice možné, ale nevyužívané pestřejší vedení tělesného výcviku a jeho kontroly (např. čtyři různé překážkové dráhy (PD) podle druhu vojska se společnou univerzální částí),
- stereotypně prováděná kontrola a hodnocení výslednosti kontrolními orgány, kdy se dalo s úspěchem předvídat spektrum kontrolních testů, které komise uloží,
- kvalitní odborný předpis pro tělesnou přípravu (Těl-1-1 z roku 1989, koncipovaný podle do té doby praktikovaných zásad) se stal v mnoha částech nepoužitelný a nastala nouze v legislativním zabezpečení tělesného výcviku.

2. Poměrně velký prostor pro zájmovou, masovou sportovní činnost (MSC), směřovanou zejména na kategorii vojáků v základní vojenské službě (VZS), s hlavním cílem vyplnit (smysluplně pro vojáky i armádu) velké časové úseky volného času povinně tráveného ve vojenských ubytovacích objektech a výcvikových prostorech v mimoslužební době:

■ **výhody:**

- organizačně, finančně a materiálně podporovaná činnost v zájmových kroužcích zaměstnávala především vojáky základní služby dobrovolně sportující v době osobního volna po ukončení výcviku včetně sobot, nedělí a státních svátků,
- kromě předpokladů pro získávání pohybových dovedností, tělesné kondice popř. udržování nebo i zvyšování jejich úrovně a souběžného zdravotního efektu, napomáhala druhotně tato činnost udržování kázně (kdo si hraje,

nezlobí) a sebeovládání (přítomnost nařízených počtů vojáků v pohotovostních strukturách, jinak a bez nabídky pro rozumnou náplň volného času mladých lidí obtížně akceptovatelných);

■ **nevýhody:**

- přes poměrně významnou podporu obsáhla MSČ jen část cílové skupiny vojenské populace a navíc v různorodých často nesrovnatelných aktivitách, byla tato oblast tělesné výchovy pro armádu jen obtížně hodnotitelná nejen co do skutečného přínosu pro fyzickou i duševní kondici v jednotkách a útvech, ale i co do ekonomického efektu vynakládaných prostředků,
- finanční a materiálové prostředky byly využívány pro MSČ nezřídka na úkor modernizace vojenského výcviku,
- po přijetí zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů se tělovýchovná a sportovní činnost praktikujících kroužků v MSČ dostala na hranu zákonného rámce, protože rezort MO nevydal žádný INA, kterým by dal najevo zájem na využívání soukromých zájmů vojáků ve svůj prospěch, mezi které dobrá tělesná kondice a kvalitní pohybové dovednosti rozhodně patří.

3. Komplexní podpora výkonnostního sportu organizovaného ve sportovních oddílech (SO) vojenských tělovýchovných jednot (VTJ) zapojených do soutěží ČSTV a Svazarmu v rámci sjednocené tělovýchovy, finanční, personální, materiální i organizační včetně časových dotací až do výše 40 % doby na úkor výcviku ve prospěch sportovní činnosti (u SO s tzv. vyšší výkonnostní úrovní, tj. soutěžících v kolektivních sportech od třetí ligy výše – v kopané už od divize – v ostatních sportech s kvalifikací na mistrovství republiky),

■ **výhody:**

- efekt pro armádu byl v základních rysech shodný s výhodami MSČ,
- činnost SO v jednotlivých VTJ poskytovala většině vojáků v zákl. službě sportujících už před nástupem do armády faktickou možnost pokračovat ve svém sportovním odvětví i v pro ně výrazně jiných životních podmínkách,
- řadě z nich umožňovala dokonce i růst jejich sportovní úrovně,
- dávala možnost i vojákům z různých důvodů před VZS nesportujícím s touto činností začít, do značné míry se tak vojákům pomocí sportu dařilo vyrovnávat se s přechodnou změnou životní situace,
- VTJ byly současně společenským prvkem, který armádu prostřednictvím sportu spojoval s civilní sportovní tedy i s občanskou veřejností a plnily tak i významnou politickou roli;

■ **nevýhody:**

- výkonnostní sport lze hodnotit obdobně jako MSČ co do působení jen na omezenou část vojáků s tím, že sportovní výslednost byla sice veřejně viditelná, ale pro hlavní poslání armády – pro vycvičenost vojsk – byla sporná,
- činnost VTJ byla v řadě případů natolik preferovaná, že finanční a materiálové prostředky vyčleňované na tělesný výcvik vojáků celkem byly na úkor tohoto výcviku čerpány podle tehdejších odhadů až ze 70 % právě pro VTJ (i MSČ),
- po přijetí zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů se jejich činnost dostala mimo zákonný rámec, protože právním výkladem tohoto zákona

byly tělovýchovné a sportovní činnosti zařazeny do kategorie soukromých iniciativ občanů, „občana v uniformě“ nevyjímaje,

- nové zákonné úpravy také postupně zlikvidovaly povinnost většiny vojáků zůstat po splnění služebních úkolů ve vojenských objektech, což významně snížilo zájem o sportovní aktivity a nastaly problémy s doplňováním sportovních oddílů vždy po odchodu starších vojáků do zálohy.

II. Spouštěcí mechanismy pro reformu tělesného výcviku vojsk

1. Změna politického systému ve státě přinesla souběžně změny v právním řádu, který se projevil i v ozbrojených silách zejména tím, že byly revidovány přístupy k hodnocení potřeby obrany země.
2. Vydání zákona č. 15/1992 Sb., o Armádě České republiky, který po vzniku ČR zajistil i pro rezort obrany kontinuitu právních vztahů s ČSFR, umožnilo převzít také normativy platné v oblasti tělesného výcviku.
3. Bylo přehodnoceno operační a taktické použití Československé armády (od roku 1993 české), nastoupil trend budování menších útvarů a jednotek s důrazem na jejich odbornou specializaci.
4. Potřeba rychle změnit strukturu, formy, metody a prostředky tělesného výcviku tak, aby byl schopen reagovat na všechny změny, především v nárocích na speciální výcvik s ohledem na operační a taktické předurčení útvarů a jednotek.

III. Úkoly pro novou koncepci ve vojenské tělovýchově a jejich realizace

1. Formulovat systém služební tělesné výchovy (sl. TV), který by zaručil dostatečnou flexibilitu i pro nově koncipovaný výcvik v netradičních strukturách vojenských jednotek a útvarů, a adekvátní tělesnou připravenost (kondiční i pohybovou) pro jejich reálné bojové nasazení spolu s účinnou kontrolou efektivit výcviku, a současně by udržel osvědčené a tradiční prvky životaschopné i v nových právních, organizačních, personálních, finančních a materiálových podmínkách.

Realizace:

- aplikace zákona č. 15/1992 umožnila navázat na dosavadní systém a vydat RMO č. 50/1990 *Opatření ke zkvalitnění řízení a zlepšení současného stavu tělesné výchovy a sportu v čs. armádě*, který provedl aktuální změny v tabulkové struktuře vojenské tělovýchovy, stanovil opatření ke zlepšení dosavadního stavu, uložil posoudit účinnost stávajících odborných norem a rozhodnout o jejich úpravách a zavedl povinnou tělesnou přípravu pro vybrané kategorie OZ,
- pro správné pochopení uvedeného RMO bylo vydáno nařízení NGŠ č. 16/1991 s novelou v NNGŠ č. 34/1991, které upravilo podmínky kontrol tělesné výkonnosti, stanovilo velitelské postihy při neplnění předepsaných výkonnostních limitů a uložilo vydat do 1. 1. 1993 nový předpis Těl-1-1 (tento úkol nebyl vzhledem

k očekávaným změnám splněn a nadcházející období bylo pokryto pružnějším způsobem s tím, že půjde o krátkodobá řešení),

- po osamostatnění ČR vydal **1. náměstek MO normativ Směrnice pro organizaci a řízení tělesné výchovy a sportu v AČR, který byl editován jako příloha NNGŠ č. 5/1993** (později ne příliš zdařile novelizovaný v NNGŠ č. 10/2000), směrnice převzala ustanovení, která v předchozích INA zůstala aktuální i po vzniku ČR, formulovala nové úkoly a se souhlasem MO zrušila předchozí RMO i obě NNGŠ, vytvořila potřebný nový model systému sl. TV ve kterém poprvé formulovala povinné formy výcviku a organizovanou výběrovou tělesnou výchovu jako výkon služby, ne příliš čistě umožnila pokračování existence sportovních kroužků (bohužel bez právní opory pro bezplatné využívání majetku státu – materiál, zařízení, finance), upravila provádění většiny podstatných oblastí sl. TV, čímž v příslušných oblastech zrušila účinnost platného předpisu Těl-1-1, **šlo o první INA vycházející z nové koncepce** u něhož předpokládaná výrazně kratší účinnost se nenaplnila a používá se dodnes,
- tento INA také reagoval zcela nově na kontrolu a hodnocení efektivity tělesného výcviku, stanovil disciplíny a výkonnostní normy k nově formulovanému, povinnému výročnímu přezkoušení (čl. 23) s **hlavní ideou, že výroční přezkoušení není hodnocením připravenosti vojáka k výkonu služby podle odbornosti, ale osvědčuje výhradně jeho bazální fyziologickou připravenost k dalšímu, specializovanému výcviku** ve vazbě na zastávané systemizované místo, tento koncepční záměr byl zdůrazněn možností volby alternativních disciplín k prověřování jednotlivých tělesných schopností (nezáleží na způsobu ověření kondice srdce, plic, pohybové koordinace apod.), po špatném pochopení této jednoúčelové, ale pravidelně opakované role výročního přezkoušení, ale po nezdařené novele uvedeného INA v roce 2000 (redukce disciplín a snížení výkonnostních požadavků), došlo k popření koncepčního záměru a výrazné deformaci i poslání tohoto přezkoušení v systému sl. TV,
- koncepce předpokládala výcvik ve speciálních dovednostech a jako nejdůležitější z hlediska akutních potřeb řešila boj zblízka (BZ), výběrové řízení ve VA ve Vyškově rozhodlo o sjednocení výcviku v BZ na bázi korejského bojového umění MUSADO MCS – následoval cca 1,5letý experimentální výcvik u brn a VA v Brně a poté bylo vydáno NNGŠ č. 60/1995, které stanovilo pravidla výcviku nejen v BZ, ale s ohledem na koncepci stanovilo i obecné zásady speciální tělesné přípravy (STP) a jejího provádění,
- vývoj STP respektoval a dále posunul RMO č. 14/1999, který současně zrušil NNGŠ č. 60/1995,
- několikaletým úsilím a dobrou spoluprací v letech 1994 až 1998 s právním oddělením NGŠ AČR, se podařilo do nové branné legislativy (§ 29, zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR) zapracovat provádění povinné tělesné a psychické přípravy, pro potřeby armády do té doby na úrovni zákona dostatečně neřešené.

2. Vytvořit dostatečně flexibilní, základní právní rámec s potřebnou právní silou pro nový systém (sl. TV) s nově organizovaným a vedeným tělesným výcvikem, který souběžně bude respektovat změněný právní rámec státní legislativy.

Realizace:

- naplnil se tak čas pro plnění úkolu stanoveného už RMO č. 50/1990 a NNGŠ 16/1991 tj., zpracovat náhradu předpisu Těl-1-1 oproštěného od přežitých, direktivně stanovených zásad, který bude schopen absorbovat probíhající přeměnu armád a poskytne oporu pro moderní a flexibilní řešení nových úkolů,
- koncepční idea inspirovaná i mnoha modely v zahraničních armádách předpokládala přechod k jednoduchému hodnocení [splnil(a) nebo nesplnil(a)] ve výročním přezkoušení, návrat k přezkušování tří základních tělesných schopností (třemi různými disciplínami), což by podstatně zjednodušilo administrativní nároky a odstranilo pro další práci zbytečné dokumenty,
- zamýšlelo se zvýšit a specifikovat nároky na tělesnou připravenost a do návrhu nového předpisu byla vložena i povinnost následného, profesně zaměřeného přezkoušení s klasifikací v duchu pojetí kontrolních hodnocení i ostatních vojenských příprav, tj. ve čtyřstupňové škále známek,
- modernizoval se a nově byl zpracován i právně „posvěcen“ přístup k výcviku a hodnocení tělesné výkonnosti žen, v současné době opět se zmítající v problému diferenciaci mužů a žen, a někdy jsme i svědky prosazování „černobílého“ řešení s rovností „za každou cenu“ bez ohledu na kontraprodukcii dalšího efektu vůči prospěchu tělovýchovy, tj. na velmi důležitou zdravotně orientovanou zdatnost.

3. V reakci na rychlé změny armády přejít na tvorbu služebních předpisů a pomůcek, které kromě základní normy nebudou vyžadovat složitou edici (INA nižší právní síly), zaměřit se na aktualizaci stávajících norem a úpravu dosud neregulovaných nebo nově rozvíjených oblastí výcviku.

Realizace:

- dosud byly ryze odborné záležitosti při jejich připomínkování často zkreslovány požadavky mimooborových účastníků povinného připomínkového řízení, což působilo komplikace (snahy o zásahy do odbornosti včetně následných časových potíží),
- byl přijat záměr na vydání základního předpisu (všeobecného) pro sl. TV na úrovni ministra obrany jako INA s nejvyšší právní silou, který potvrdí její koncepci a systém, a ostatní odborné normy vydávat na nižší právní úrovni, v kompetenci příslušných funkcionářů,
- ve smyslu tohoto postupu byla ve spolupráci se SP MO upravena i vyhláška MO č. 138 ve Sbírce zákonů 2005 k hodnocení vojáků, s jejímž duchem i s původní koncepcí sl. TV je stávající stav dosud v rozporu,
- bylo přistoupeno k vydávání služebních pomůcek – viz Těl-51-1 (1998), Těl-51-2 (1999) a Těl-51-3 (2001), které mají jednoduchou edici s připomínkováním jen odborným a jazykově-právním, což druhotně umožňuje i snadnou aktualizaci či korekci při vývoji dané problematiky, popř. např. zastarání INA aj. – viz potřebu reedice Těl-51-4 z roku 1966,

- ke splnění koncepčního záměru rozšiřovat pravomoci velitelů a NTv, umožňoval návrh základního přepisu i výběr Tv tematiky a kombinaci témat v obou druhých povinné TP, popř. vzájemně mezi sebou, podle požadavků na úroveň tělesné připravenosti vojáků daného útvaru,
- tuto pravomoc ale lze praktikovat jen při znalosti možností variabilního výběru – k tomu vydat jakousi „kuchařku“ – **programy pro základní i speciální tělesnou přípravu**, které by velitele při škále nabídky cvičebních témat oprávnily volit samostatně metody i prostředky tělesného výcviku včetně flexibilně chápaného poměru základní vůči speciální TP a současně zvýšily jejich odpovědnost za tento výcvik,
- nedošlo už k vydání pravidel pro výběrovou tělesnou výchovu, nezbytných ke sjednocení a nepokřivenému vnímání jejího významu i provádění aktivit v jejím rámci,
- samostatným problémem je vydávání služebních pomůcek k metodice, organizaci a bezpečnosti tělesného výcviku, IMZ apod., prostě všeho, co z už uvedených důvodů návrh nového předpisu ke sl. TV proti původnímu Těl-1-1 vypustil.

4. Formulovat a právně zakotvit nácvik a výcvik vojáků ve speciálních tělesných dovednostech včetně rizikových činností na úrovni jejich mezních fyzických i psychických možností, odpovídající činnosti v bojové situaci za různých taktických podmínek, a zachovat osvědčené formy a prostředky tam, kde pro svou náročnost a rizikovost není speciální výcvik bezpodmínečně nutný.

Realizace:

- úkol byl průběžně plněn podle NNGŠ č. 60/1995, poté RMO č. 14/1999 (původně na krátkou dobu vydaných) a měl být završen převzetím jejich stále aktuálních, s doplněním nových ustanovení do nového předpisu v roce 2005, se současným zrušením RMO č. 14/1999 i dalších dosud platných INA (v počátku prací na předpise to čítalo sedm různých dokumentů, upravujících různé oblasti).

5. Vytvořit organizační a logistické podmínky s odpovídající právní oporou pro flexibilní a kvalifikovaný rozhodovací proces kompetentních velitelů při plánování, zabezpečování a využívání různých prostředků v tělesném výcviku a hodnocení jeho výsledků včetně zlepšení určitého komfortu vojáků.

Realizace:

- úkol byl řešen připraveným předpisem, mj. dle požadavků tehdejší sekce logistiky MO byla vypuštěna celá pasáž materiálního zabezpečení, která kompetenčně přešla z působnosti odborných výcvikových funkcionářů právě k orgánům logistiky (totéž platí i pro finanční zabezpečení), po dosažení shody s orgány logistiky bylo vypracováno uspokojivé řešení této části a byla opuštěna vize závazných norem s ohledem právě na finanční možnosti a omezení pružnosti v případě potřebných změn v budoucnosti (materiály, technologie aj.),
- pro pokrytí nároků na sportovní oblečení všech VZP na sl. TV byla v roce 1996, a v rozsahu finančních možností byla odborem Tv GŠ navržena a poté logistikou

zajištěna výroba a distribuce nové sady sportovního oblečení v naturálním odívání – třídílná tepláková souprava, tričko (vše s označením příslušnosti k AČR) a sportovní obuv Prestige jako náhrada předchozích, nevyhovujících součástí této výstroje.

- 6. Pro pohybové činnosti ve volném času vojáků najít právně čistou úpravu, dosa-
vadní řešení se vlivem změn v právním řádu ČR dostala do rozporu s některými
zákonnými normami – viz vydání zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů,
novelu v tehdy platném zákoně č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech
vojáků, úpravu Základního řádu pro službu v ozbrojených silách, a také zrušení
zákona č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy v Československé republice
ve znění pozdějších předpisů.**

Realizace:

- v oblasti výkonnostního sportu musely být VTJ transformovány na samostatné právní subjekty, převážně ve formě občanských sdružení a opustily armádu, některé z nich po svolení ministerstva financí ČR dostaly pro zahájení činnosti bezplatným převodem od armády i základní majetek pořízený původně armádou, největší položkou byly např. soutěžní motocykly v oddílech motorismu, ale šlo i o menší převody (sportovní výstroj, náčiní aj.), transformace výkonnostního sportu byla ukončena k 30. 9. 1994 podle NNGŠ č. 43/1994,
- sportovní kroužky částečně přežily „díky“ NNGŠ č. 5/1993, ale bez právního vyřešení jejich materiální podpory – po několika právních konzultacích ve smyslu udržet je jako pro AČR výhodné, je z několika reálných důvodů **ze struktury systému sl. Tv aktivit** s konečnou platností vyřazoval a právní pořádek naváděl až připravovaný předpis,
- tím vážněji vystupuje jako vlekoucí se problém absence INA, který by měl umožnit vojákům bezplatné používání vojenských materiálních prostředků (materiálu i zařízení) pořízených a provozovaných na vrub rezortu, a tím i pokrýt plnohodnotné trávení jejich volného času (tedy po splnění služebních úkolů a mimo sféru služební tělovýchovy) při uspokojování sice soukromých zájmů, ale pro armádu prospěšných i ekonomicky výhodných – jde ale o oblast spadající do kompetence rezortních struktur řešících kvalitu života vojáků a ne výcviku.

Závěr

V roce 2005 nastoupil nový vrcholový management vojenské tělovýchovy a její další vývoj ustrnul. Nevydání k podpisu již připraveného předpisu ke sl. TV způsobilo, že není ani „posvěcena“ ani korigována nastoupená cesta, byť se některé úkoly s předstihem plnit začaly. Po právní stránce vlastně kromě dílčího pokrytí potřeb STP není nic, co by od té doby bylo ve sl. TV možné vydávat za pokrok, ani v roce 2006 vydaná vojenská publikace *Vojenské plavání* č. 75-85-02 jako jediná na podporu výcviku, neplní roli služebního normativu, jen úlohu odborně potřebné, ale nezávazné „osvěty“.

Vedoucí pracovníci sl. TV tedy v tomto směru neuspěli, do značné míry svou řídicí roli nezvládli a svůj obor v nadějném rozmachu výrazně zbrzdili. Během roku 2009

opět nastal personální posun a věřme, že nový management s osobními zkušenostmi i ze zahraničních misí bude umět reálně posoudit potřeby tělesného výcviku vojáka i pro budoucnost. Včetně, po náročném výcviku nezbytných forem relaxačních možností tak, aby druhotný efekt tělesné výchovy, tj. významné ovlivňování zdravotního stavu vojáků, nebyl nerozumnými tlaky eliminován. To vztahuje i na racionální přístup k tělesnému výcviku žen v uniformě, diferencovanému podle jejich služebního zařazení. První negativní a velmi varující zkušenosti s rovností vojáka a vojákyně v zahraničních armádách už učiněny byly (např. v USA či Velké Británii). Také v ČR na toto téma kvalitní odborné práce existují a jasně prokazují, že některé přírodou nastavené parametry žádná vůle, natož rozkaz ani světský zákon, nezmění.

Znovu si tedy dovoluji repliku otázky z roku 2005: *Vojenská tělovýchovo, kam jdeš a kam půjdeš? (Quo vadis et quo vaderis?).*

Méně známé pojmy a zkratky:

BZ	boj zblízka
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČSTV	Český svaz těsné výchovy
FMO	Federální ministerstvo obrany
INA	interní normativní akt
IMZ	instrukčně-metodické zaměstnání
MCS	Military Combat System
MSČ	masová sportovní činnost
NNGŠ	nařízení náčelníka Generálního štábu
NTv	náčelník tělovýchovy
PD	překážková dráha
OZ	odznak zdatnosti
RMO	rozkaz ministra obrany
sl. Tv	služební tělovýchova
sl. TV	služební tělesná výchova
SP MO	sekce personální MO
STP	speciální tělesná příprava
TP	tělesná příprava
VTJ	vojenská tělovýchovná jednotka
VA	Vojenská akademie
VZS	vojenská základní služba